1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 1.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1.75.

WOENSDAG 4 JANUARIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve **35** cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende dezen winter, telkens bij invallenden dooi, de TOLBOOMEN op de groote Rijkswegen in deze Provincie alsmede op den Provincialen kunstweg van *Assen* naar de *Hilte* zullen worden en blijven gesloten, tot dat het op nieuw begint te vriezen, of de vorst geheel uit den grond zal zijn, voor alle wagens, karren, voer en rijtuigen, welke gehouden kunnen worden meer dan *vijf honderd nederlandsche ponden* vracht te hebben, gelijk mede voor diligences en postwagens met andere goederen dan die der reizigers beladen.

ASSEN, den 2 Januarij 1854.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Drenthe*,
De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1854 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de ten onderwerpe betrekkelijke resolutiën van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 November 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene, voorschriften:

Besluit:

Art. 1. enz.

Art. 2.

Gemelde Collegiën van Burgemeester en Wethouders uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen, dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 21, in verband met art. 91 en 94 der Wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen en van de dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, voor den 15 Januarij 1854, bij request, met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner Gemeente behooren te adresseren; met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet vóór den 15 Januarij 1854 bij de Gemeente-besturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogten worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen worden toegestaan.

Extract dezer, bevattende het 2de artikel, zal van nu tot en met de eerste helft der maand Januarij worden opgenomen in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant.*

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente *Assen*, doen te weten, dat het kohier der belasting op de honden dezer gemeente over 1853, zooals hetzelve voorloopig werd vastgesteld, voor een ieder ter inzage zal voorliggen gedurende veertien dagen ingaande 5 Januarij eerstkomende.

Geschiedende deze aankondiging, opdat ieder in de gelegenheid wordt gesteld zijne bezwaren binnen dien tijd bij den gemeente-raad intebrengen,

Assen 27 December 1853.

De Burgemeester, H. J. OOSTING,
De Secretaris, KIJMMELL.

De Provinciale Drentsche en Asser Courant aan hare Lezers!

Voor de eerste keer in 1854 word ik heden weder tot u gezonden met nieuws uit den vreemde, uit eigen landpalen, en met politieke beschouwingen en mededeelingen van allerlei aard. *Dertig* jaren heb ik reeds in Drenthe rondgewandeld en menige groote wereld-gebeurtenis, menig gewigtig feit uit ons eigen land, menig belangrijk voorval uit de Provincie, wier naam ik draag, opgeruimd of droevig, in uwe woningen gebragt. Niet altijd vertoonde ik mij in dezelfde gedaante. Vroeger kon ik uwe aandacht, die ik hoop altijd waardig te zijn geweest en waartoe het mij althans nimmer aan goeden wil ontbrak, niet zoo lang bezig houden, omdat men mij minder te vertellen gaf, maar uwe eischen, de eischen des tijds, hebben mij van lieverlede doen uitzetten en al meer en meer te dragen gegeven op het bezoek, dat ik u tweemaal 's weeks breng. Ook de wijze, waarop ik tot u moest spreken en de orde, mij daarin opgelegd, bleven niet vrij van de bestendige onbestendigheid aller wereldsche zaken, immers op dezen zelfden dag ben ik daarvan weder een sprekende getuige. Hoe aangenaam was het echter voor hem, die mij zond, dat mijne veranderlijkheid u genoegen gaf en dat ik hoe langer zoo meer geopende deuren en ooren vond, om mij binnen te laten en mijn nieuws te hooren.

Thans open ik het eenendertigste jaar mijner reis over het land en in de stad, en *hoe* ik kom, heeft men mij in de afgeloopene week u doen verhalen. Hier ben ik dan! Maar hoe kort vertoef ik soms in uwe woning! Weinig uren, en gij brengt mij verder of men haalt mij uit uw huis. Nu, dat kan ook, en ik hoop het nu vooral, een goed teeken zijn; maar ik wil toch niet heengaan, zonder u de beleefdheid te bewijzen, die gij van zoovelen ontvangt en die u van mij gewisselijk in ruime mate toekomt. Die beleefdheid — gij raadt het — bestaat in een nieuwjaarsgroet. Maar — hij zal kort zijn. Mijn wensch is, dat ik in 1854, u bezoekende, telkens kome in eene woning, waar gezondheid heerscht met tevredenheid — waar de godsdienst kalmte des harten en een bemoedigd uitzigt in de eeuwigheid schenkt — waar de voorspoed dankbaar en mededeelzaam maakt, en de tegenspoed met onderwerping en winst voor het hart wordt gedragen.

Hartelijk wensch ik, u steeds te vinden; ijverig in uwe betrekking, beroep of handwerk, en steeds met betamelijke belangstelling in de regten en voor de pligten, die op u rusten als burger van den Staat en lid der Maatschappij. Onverschilligheid daarin is niet te vergoelijken door „zorg voor eigen zaken", want juist door die onverschilligheid schaadt men zijne wezenlijke belangen. De Staat heeft den burger regten gegeven, die hij wel op prijs mag stellen, en pligten opgelegd, op wier getrouwe vervulling hij wel naijverig mag zijn — regten, die wél gebruikt, zijn maatschappelijk en huisselijk geluk kunnen verhoogen en pligten, wier naleving tot heil verstrekt van geheel het Staatsgebouw.

Geluk dan, Lezers! in het nieuwe jaar. Blijft altijd wakker op uwen post! Wees voor de uwen, wat gij zijn moet — voor de Maatschappij, wat zij van u kan eischen — voor den Staat, wat hij u toevertrouwde! Draagt alzoo bij tot vermeerdering van uwe welvaart en huisselijk geluk, tot den bloei der Maatschappij en tot de wezenlijke grootheid van Nederland.

Dikwijls hoop ik tot u te mogen spreken over zaken, die, onder Gods zegen, tot nut kunnen zijn voor zedelijke en stoffelijke welvaart, en daarbij voeg ik den wensch, dat gij mij dan altijd hartelijk zult toeroepen: *welkom!*

Drenthe in 1853.

Weer is een jaarkring gesloten. Wat heeft hetzelve ten voor- of nadeele voor ons gewest opgeleverd? Wij hebben voorgenomen, dit kortelijk na te gaan, en daartoe het oog op de *godsdienstige, staatkundige en stoffelijke* belangen van de ingezetenen dezer Provincie te vestigen.

I.

Godsdienstige belangen.

De Hervormden maken de overgroote meerderheid van de inwoners van Drenthe uit: deze werden even als hunne geloofsgenooten in het overig gedeelte van Nederland in April van dat jaar in eene erge mate verontrust door de tijding, dat de Bisschoppelijke hierarchie hier te lande was hersteld; als zoovele blijken van de opgewekte bekommering onder hen werden uit de meeste plaatsen adressen aan de Hooge Regering opgezonden, om maatregelen tegen deze herstelling te nemen of de gevreesde gevolgen daarvan te voorkomen. Het was aan den eenen kant verblijdend op te merken, dat de Protestantsche Geest wakker werd geschud door deze stoute poging van Rome, om hare magt uit te breiden, en aan de Roomsche Geestelijkheid het bewijs leverde, dat zij gedwaald hadden, die haar dezen geest als krachteloos, als ontzenuwd door onderlinge twisten hadden afgeschilderd; van den anderen kant was het echter te betreuren, dat de Protestanten het herstel hunner grieven bij den Staat zochten, die, bij het bestaan der tegenwoordige Grondwet, aan het eene kerkgenootschap geene meerdere vrijheid en bescherming mogt verleenen als aan het andere. De Staat mogt, naar ons inzien, niet aan de Roomsch Catholijken verbieden, om hun kerkgenootschap in te rigten, zooals zij vermeenden, dat hun Godsdienst medebragt. Eene verandering van Ministerie was het gevolg van de opgewekte ongerustheid onder de Hervormden; het nieuwe Ministerie beloofde aan de bestaande bekommering te gemoet te komen, hetgeen het wel doen moest, om de aanleiding tot deszelfs ontstaan te wettigen. Heeft echter het nieuwe Ministerie aan deszelfs belofte voldaan? Zeker niet voor diegenen, die meenden, dat hetzelve zou zorgen, dat hier geene Bisschoppen kwamen, want deze zijn wel degelijk gekomen en hebben hunne functien aanvaard; ook niet voor hen, die slechts twee bisschoppen hier te lande wilden toegelaten hebben, en wel voor de R. Catholieke Provincien N. Brabant en Limburg, want er zijn er *vijf* en daaronder een Aartsbisschop van Utrecht en een Bisschop van Haarlem. Het nieuwe Ministerie zag wel in, dat bij de ernstige wil, die het had, om de bestaande Grondwet na te leven, aan de verlangens van de meeste adressen van de Protestanten *niet kon* voldaan worden. Het moest echter *iets* doen, en stelde dan ook eene wet voor, die reeds op zich zelve weinig kracht had en weinigen voldeed, maar die door de amendementen, bij de Staten Generaal daarin gebragt, nog krachteloozer is geworden en nu schier niemands wenschen bevredigt. Deze wet is de schoonste regtvaardiging van hetgeen wij steeds hebben beweerd, dat de Protestanten tegen Rome geen heil moesten zoeken bij den Staat, maar in eigen kracht, door onderlinge vereeniging en wel voornamelijk door de meerdere voortreffelijkheid hunner godsdienst in hun leven en wandel te doen blijken, zich tegenover Rome moesten handhaven. Zoo ook de Protestanten in het algemeen, nadat de eerste schrik wat bedaard was, dit niet aldus hadden begrepen, de bestaande opgewektheid zou niet zoo spoedig verdwenen zijn en voor den ouden sluimer hebben plaats gemaakt, in allen gevalle zouden de Protestanten zich niet door eene wet als die op de kerkgenootschappen hebben laten te vreden stellen. Wij betreuren het echter, dat de April-beweging, hoewel tijdelijk de verschillende afdeelingen der Hervormde kerk in ons Vaderland tot elkander gebragt hebbende, geene meer duurzame toenadering en vereeniging tusschen dezelve tegenover Rome heeft tot stand gebragt. Wel is hier en daar eene op zich zelve staande vereeniging opgerigt, om de toenemende aanmatiging van Rome tegen te gaan, maar een doortastende maatregel is niet genomen; er bestaat nu nog evenzeer, ja meer als *voor* April verdeeldheid en vijandschap onder de Protestanten; hunne onderlinge twisten trekken hunne opmerkzaamheid van Rome af, en verspillen hunne krachten, in plaats dat allen zich met ijver tot één gemeenschappelijk doel en in dat ééne punt, verdediging tegen Rome, vereenigen. Men zegt, dat eene vereeniging, als wij bedoelen, ondenkbaar is. Wij zijn daarvan nog niet overtuigd; in allen gevalle zou het zeer te bejammeren zijn.

In Drenthe, waar men ook minder dan in andere Provincien, de nimmer rustende pogingen van Rome tot uitbreiding ondervindt, is men al zeer spoedig in de oude zorgeloosheid teruggevallen.

Wat het inwendige, het innerlijke der Godsdienst betreft, het leven van ieder mensch in het verborgenste des harten met zijnen Schepper en Verlosser, het leven, dat alleen duurzaam geluk en genoegen kan geven, het leven, dat den Hemel reeds op aarde doet genieten, in een woord het geloof, de eenige ware bron van goede daden, is dit in 1853 in Drenthe toegenomen? Wij hopen het met ons geheel hart, maar wij weten het niet. God alleen weet het, en mogt Zijn oog in dit opzigt met welgevallen op het Drensche land nederzien.

In het schoolwezen meenden wij over 1853 in Drenthe vermeederende belangstelling op te merken; behalve, dat enkele schoollocalen vernieuwd of verbeterd werden, namen de Provinciale staten een besluit, dat zeker gunstig op het onderwijs zal werken; zij bestemden nl. *f* 1000-„ om daaruit subsidien te verleenen aan zoodanige onderwijzers, die daarvoor in aanmerking zouden komen, tot het houden van bekwame ondermeesters. Vele scholen worden door 100, 150 ja zelfs 200 kinderen en meer bezocht, terwijl het onderwijs slechts aan één persoon is opgedragen; het is onmogelijk, dat deze zich, al is het dan nog zoo kort, met ieder kind in het bijzonder kan bemoeijen; hij heeft hulp noodig; maar zijne inkomsten laten niet toe, om daarvan een ondermeester te bekostigen; om hierin te gemoet te komen, strekt het besluit der Staten.

Met verlangen ziet men uit naar de nieuwe wet op het onderwijs.

Steeds meer en meer doet zich de behoefte gevoelen aan een fonds, om daaruit bejaarde onderwijzers te pensioneren; thans, wanneer een onderwijzer door ouderdom minder geschikt wordt voor zijne betrekking, laat men veelal de nieuwe onderwijzer het pensioen van den ouden betalen; dat zulks nadeelig op het onderwijs werkt, behoeven wij niet te betoogen en dat zulks zeer onaangenaam is zoowel voor den ouden als den nieuwen meester, zal ieder ons zeker gereedelijk toestemmen. Wij hopen dan ook zeer, dat de nieuwe wet op het onderwijs hieromtrent eenige bepaling zal bevatten, of wel dat de Provinciale staten daaromtrent de noodige verordeningen zullen maken.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Uit het Oosten weinig nieuws.

De Sultan vredelievend — de Divan anti-oorlogsgezind — een oproer te Constantinopel, door de Uhlema's verwekt — dat oproer gestild en gevolgd door een — wapenstilstand! Dat laatste schreef men uit Weenen. Wat er van is, zal later blijken; trouwens een onderdrukt oproer en een wapenstilstand zijn twee zaken, die veel te raden overlaten en tot verschillende vermoedens aanleiding kunnen geven.

Zie hier eene opgave van de Turksche oorlogschepen, die deel namen aan het gevecht bij Sinope:

	FREGATTEN.	KANONNEN.	BEMANNING.
1.	Nizamie	50	600
2.	Kaid	50	500
3.	Navik	52	500
4.	Ressim	52	500
5.	Farzula	38	400
6.	Ornitlasch	36	400
7.	Danniah	56	580
	KORVETTEN.		
8.	Feiz Mahut	22	240
9.	Ghiul Selfit	24	250
10.	Nedgim Fischan	24	240
	STOOMBOOTEN.		
11.	Ezegli	4	150
12.	Taif	15	300
	Totaal	424 KAN.	4660 MAN.

Van de bevelhebbers dier schepen zijn er drie gevangen genomen, 4 omgekomen en 2 ontvlugt. Het lot der overigen is onbekend. Van de schepen sprongen er drie in de lucht, 7 vernield, 1 op strand gejaagd en 1, de stoomboot Taif, is te Constantinopel als Jobsbode aangekomen.

Men weet nu te Constantinopel ook, waaraan het verlies van dezen zeeslag is toe te schrijven.

De reede van Sinope was *onveilig!* Nu, hierin behoeft niemand ongeloovig te zijn.

De Engelsche bladen zijn zeer gebeten op Duitschland en roepen luide over den invloed, door Duitsche staatkundigen op de politiek van het Hof van St. James uitgeoefend. Vroeger was in Engeland deismus, atheismus, republiekanismus of communismus, 't zelfde als het woordje *Duitsch* en nu is de beteekenis daarvan niet anders dan *despotismus* en *Russen-dweeperij.* 't Is vooral de Pruissische gezant, ridder Bunsen, dien men als intrigant betitelt. De *Advertiser* verhaalt op bitteren toon, dat genoemde gezant onlangs een onderhoud had met den eersten Minister en hoe dit streed tegen de gewoonte. Een vreemde gezant mogt alleen ambtelijk spreken met den Secretaris van den Minister. Meer grieven heeft genoemd blad. Als de Secretaris voor Buitenlandsche zaken audientie had bij H. M. de Koningin, was daarbij ook Prins Albert tegenwoordig. Prins Albert, een hooggeplaatst, maar onverantwoordelijk met alle vreemde Hoven in betrekking staand persoon! „Pas op," roept Daily News, met het oog op die audientien, Prins Albert toe, „gij zult U bij het volk tot den minst geliefden persoon van Engeland maken!"

En als nu *Daily News* zóó de les heeft gelezen aan Prins Albert, breekt het den staf over de Natie zelve.

„Engeland — zegt het — thans drie maal zoo rijk aan Volk, aan Land en aan magt, dan weleer, wordt heden even diep veracht, als onder de regering van den liederlijken en schandelijken Koning, dien Cromwell opvolgde."

Toen Palmerston onlangs en op 't onverwachts zijne portefeuille liet varen en het Ministerie verliet, was er niemand die hem zoo schampere woorden nawierp dan de *Times.* En wat zegt de *Times* dan wel, nu de „Nationale Minister" de portefeuille weder in handen nam. Dit: „het is te danken aan de ijverige bemiddeling van den Hertog van Newcastle, aan den wijzen en patriottischen raad van den Markies van Landsdowne en aan het voorbeeldig karakter en de eensgezindheid der overige Ministers, dat de kabinets-crisis zoo gelukkig eindigde en dat Palmerston op een besluit terug kwam, zoo nadeelig voor het Land als voor zijn eigen roem. Juist de Buitenlandsche politiek houdt hem aan het roer van Staat! zijn groot diplomatisch „meesterschap," zijne rijke ervaring, zijne parlementaire welsprekendheid en het vertrouwen, dat hij bij de Natie bezit — deze bekentenis mogt den Times eenige

dagen vroeger wel wat eerbiediger van den Minister hebben doen spreken? — zullen het kabinet te stade komen. Wij mogen met sir Robert Peel (in 1850) van hem zeggen: "wij zijn trotsch op hem, ook als wij zijne politiek bestrijden!"

De *Advertiser* zegt, dat Palmerston nu niet in naam, maar in der daad "eerste Minister" is. Even als Jozefs broeders zouden al zijne ambtgenooten hunne hoofden eerbiedig voor hem hebben gebogen.

De jongste berigten uit St. Petersburg schilderen de stemming aldaar als zeer opgewonden, en velen zien reeds in hunne verbeelding het "dubbele kruis" op de tinne der Aja Sophia. Over Chiva naar de Ganges schijnt velen niet meer dan eene morgen-wandeling!

Dat de Turken, hoe trotsch ook op hunnen aanvankelijken voorspoed, in 't laatst voor het "kruis" zouden wijken, was voor de Russen in 't minst niet twijfelachtig. Immers, de strijd die gevoerd wordt, is de zake van den "God der Russen" en waar Hij aan de spits der legers van den Czaar is, moet ook de overwinning zijn."

Onze lezers weten, dat men in Frankrijk gedurig spreekt van zamenzweringen. Zoo werd er onlangs te Lyon een complot ontdekt, 't welk zijne vertakking had te Parijs. Gelukte het oproer in eerstgenoemde stad, dan zou Parijs volgen, en het nieuwe jaar, een nieuwe, ook eene betere? orde van zaken te beurt vallen. Victor Hugo en andere ballingen te Jerseij hadden de handen in 't spel. — De Keizer en de Keizerin der Franschen doen veel om de liefde des volks, behalve der journalisten, te winnen. Naar alle zijden reiken zij aalmoezen uit. Dat valt te meer in 't oog, daar vele aanzienlijken thans zeer stil leven en weinig voor de armoede doen. Men verzekert, dat de aanzienlijke stand te Parijs, hierin thans zeer verre achter staat bij dien in andere groote steden van Europa. Is dat waar, dan heeft het gewis eene politieke oorzaak, want Parijs nam vroeger in weldoen eene eervolle plaats in. Alleen dan, als in de hoofdkerken eene collecte geschiedt door dames uit den hoogsten stand, zou menigeen nog wel eene goede gifte in het zakje storten, of kon hij de godsdienstoefening niet bijwonen, zijn bankbillet aan eene dier dames doen toekomen. Die geeft, is de burger, en deze is ook lid van alle nuttige weldadigheidsgenootschappen. Zelfs de mindere burgerklasse en handwerks-stand doet milde handreiking. Maar Jean Paul zeide immers ook te regt: "hoe minder zij hebben, des te liever geven zij, want zij weten het bij ondervinding, wat ellende is. Dat kan toch een rijke niet gevoelen."

Zooals wij voor eenigen tijd hebben gemeld, werd onlangs van wege de Pruissische Regering aan eenige Jezuiten gelast, om Keulen te verlaten. Zie hier wat daartoe aanleiding zou hebben gegeven: "Zeer in het oogloopend was het, dat in den jongsten tijd in Fransche militaire geschriften en vooral in leesboeken aan militaire scholen, uitvoerige berigten over ja zelfs naauwkeurige plannen werden gezonden van de Duitsche en hoofdzakelijk van de Pruissische vestingen aan den Rhijn. De militaire autoriteiten werden hierover onderhouden en haar de strengste waakzaamheid aanbevolen, en 't gevolg daarvan was, dat men het verblijf van vreemdelingen in die vestingen minder wenschelijk achtte. Of de vaders Jezuiten, die Keulen werden uitgewezen, grond hadden gegeven, om, hen ten aanzien van deze zaak te verdenken, is echter voor het publiek nog onzeker.

Een goed lid voor den Raad te vinden, begint op vele plaatsen moeijelijk te worden. De kwantiteit van begeerigen is somtijds nog wel groot genoeg maar de kwaliteit laat dikwijls veel te wenschen over. Zoo was men onlangs te Frankfort zeer verlegen met de vervulling eener raadsheers-betrekking. Het kiescollegie ging *zes*maal op één dag onverrigter zake uiteen. De staats-karossen en de eerewacht stonden te vergeefs, om hare diensten aan de nieuwbenoemden te bewijzen en te paraderen, en die op het gebruikelijk "drinkgeld" wachtten, begonnen zeer moedeloos of netelig te worden. Gelukkig dat de 42 Senatoren de zaken van het Souvereine Frankforter-gebied wel loopende konden houden. Die Souvereiniteit, onder de oogen van den Bondsraad en in 't gezigt van 5000 bajonnetten, beteekent nog al iets!

Zwitserland wordt thans niet alleen door politieke, maar ook door godsdienstige partijen verdeeld, en menigeen gaat verscheidene keeren des weeks tot vergaderingen op, die voor zijn wezenlijk zedelijken toestand weinig nut aanbrengen en hem uren ontrooven, die hij verpligt was aan zijn beroep te besteden. Bitter beklaagt zich een dagblad daar te lande over de menigvuldige collecten voor buitenlandsche zendingen en bekeering van heidenen. "Moge in dagen van voorspoed menigeen zijn penningske afstaan tot zielen-heil van menschen in Azie en Nieuw-Holland — zegt het — wij hebben er vrede mede, maar in drukkende tijden als deze, eigene redding en die zijns naasten te verzuimen voor een nieuw Jeruzalem — dat is hoogst verderfelijk en in den volsten zin des woords — afkeurenswaard. Wij zenden geld naar het land der Heidenen, opdat aldaar Christelijke kerken worden gebouwd en in ons eigen land laten wij den duivel, zonder eenige stoornis, zijne kapellen oprigten!" Bij het lezen dezer woorden dachten wij aan Nederland. Ook hier wordt verbazend veel gedaan en gegeven voor de godsdienstige belangen van Heidenen en Christenen in andere Rijken, die in nood verkeeren, maar zijn ook wij daarom wel vrij te pleiten van overdrijving? Rigten ook wij niet te veel den blik in de verte, om er iets te doen, waaraan behoefte is in onze nabijheid? Hoeveel moeite toch kost het, om in een of ander gedeelte van ons Rijk, waar de behoefte dit eischt, eene nieuwe kerk te stichten! Dat daartoe onbegrijpelijk veel moet worden geklaagd en geschreven, als oorden onzes Lands, die afgelegen en dus zeer onbekend zijn, hulp vragen bij de bevolking onzer rijke Provincien, is wel bedroevend, doch nog eenigzins te verklaren, maar dat er b.v. voor een dorpje tusschen Amsterdam en Haarlem, te Houtrijk en Polanen, een jaar lang, gebedeld moet worden, tot het bijeenbrengen van een klein kapitaaltje, voor een klein bedehuis en tot het tractement van een Leeraar — dat vermindert het welgevallen, waarmede anders het oog rust op het aanzienlijke cijfer, dat hier wordt bijeengebragt voor Heidenen en broeders in den vreemde.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Uit Amersfoort schrijft men van den 29. Dec., dat aldaar dien dag een droevig ongeluk plaats had. Bij den heer G. van L., graanhandelaar aldaar, was men bezig granen naar boven te hijsschen. De deur was bezet door eenige menschen, die met bedelen hun dagelijksch brood verdienden, toen juist op dat oogenblik het touw van den katrol brak, zoodat de zak voor de voeten van eene bedelende vrouw viel, die hierdoor zoodanig verschrok, dat zij door schrik achterover sloeg en in haren val een ouden man op krukken met name *den Enting* medenam, die door dezen val zich zoodanig schijnt verwond te hebben, dat hij, niettegenstaande door den heer van L. opgenomen en verzorgd te zijn, na 2 uren gelegen te hebben zonder meer te spreken, overleed. De vrouw is er met den schrik af gekomen.

— Den 28 Dec. heeft het Provinciaal Geregtshof van Noordbrabant uitspraak gedaan in de zaak van Jan Buuts, metselaar en klompmaker te Heesch, beschuldigd van moord met voorbedachten rade en geleider lage op de persoon van Maria van der Boom. Het hof heeft den beschuldigde schuldig verklaard aan moord, doch de voorbedachte rade en geleider lage niet aangenomen; de schuldige is veroordeeld tot de straf van het zwaaijen met het zwaard over het hoofd, op een daartoe opgerigt schavot, en tot 12 achtereenvolgende jaren continement in een tucht- of rasphuis.

— Den 29 dezer is het Koninklijk museum van zeldzaamheden te 's Hage door een viertal personen bezocht, die op schaatsen van drie uren boven Leeuwarden waren gekomen, en die op hunne reis derwaarts geene moeijelijkheden hadden ondervonden. Zij waren voornemens ook de reis terug weder over ijs te ondernemen.

— Laatstleden woensdag had in de Kathedraalkerk te 's Hertogenbosch de herstelling plaats van het mirakeleuze Onze Lieve Vrouwebeeld van den Bosch, hetwelk sedert 1629 te Brussel is bewaard gebleven. Des morgens ten negen ure ving de pontificale mis aan, in welke mgr. de aartsbisschop Zwijsen door den hoog eerw. heer Depper, bisschop van Samos in partibus, en door den prelaat van Berlicum werd bijgestaan, terwijl een honderdtal geestelijken uit de omstreken tegenwoordig was. Daarop volgde de processie en werd het beeld de plaats hergeven, welke het in genoemd jaar 1629, toen de stad, na de bemagtiging door prins Frederik Hendrik, voor goed de zijde der Staten koos, had moeten verlaten. Het werd, in de processie, door de vier oudste dekens, allen Bosschenaren, gedragen. De verschillende broederschappen, met hare vaandels aan het hoofd en met brandende waskaarsen in de hand, openden den optogt, in welken zich ook de zangers van het koor bevonden. Ofschoon men berekent, dat het schoone op honderd en vijftig pilaren rustend gebouw nagenoeg twintig duizend menschen bevatten kan, was het letterlijk geheel gevuld. Boven het oxaal, aan den ingang van het groote koor, zag men een zeer groot verlicht kruis. — De zeer eerw. heer Koemans, een der paters redemptoristen, hield in de avonddienst eene redevoering, naar aanleiding der plegtigheid van den dag, en na het zingen van een plegtig te deum, sprak de kerkvoogd den herderlijken zegen uit, waarmede dit merkwaardig kerkfeest eindigde.

— Z. M. heeft heden benoemd tot lid van de algemeene reken-kamer de heer J. J. Pfister te 's Hage.

— Men schrijft van Texel 20 December: Als een bewijs, welke moeite tegenwoordig wordt aangewend, om scheepsruimte te bekomen of te behouden, moge dienen, dat onlangs in de Roggesloot alhier is binnengebragt het casco van het ten vorigen jare nieuw gebouwde Deensche schoonerschip *Victoria*, gevoerd geweest door kapt. M. Woller, met eene lading dakpannen van Antwerpen naar Wismar bestemd geweest, doch in den storm van 26 Sept. ll. achter de Koog alhier gestrand. Dit schip werd den 17den October laatstl. publiek verkocht, maar was spoedig met inhebbende lading zoo geheel in het strand weggezonken, dat het zich ruim 5 voet beneden hetzelve bevond, met elk gewoon tijwater geheel onder de golven bedolven was, en alleen de daarboven uitstekende bezaansmast de plaats aanduidde, waar het moest gezocht worden. Den 18den November jl. werd dit casco andermaal publiek verkocht, en alstoen als een onoeduidend wrak, waarvan welligt nimmer iets te regt kwam, voor *f* 99 toegewezen aan den koopman H. M. van Gelder, van Amsterdam, en den Scheeps-makelaar W. J. Hidde Bok, alhier. Onmiddelijk daarna werd door deze een 60 à 70 tal arbeiders te werk gesteld, om het schip als uit het strand te spitten, de zich daarop bevindende massa zand te verwerken, en de lading dakpannen te lossen, alles gedurende den korten tijd van vallend en laag water, terwijl het aanhoudende gunstige weder toeliet, eene ligte omkading tot waterkeering om het schip op te werpen, en mogten de ondernemers dan ook, na eenen onophoudelijken arbeid van ongeveer drie weken tijds, die soms zelfs bij het licht van den lantaarn werd voortgezet, de voldoening smaken, het casco langzamerhand uit het strand te doen rijzen, vervolgens geheel vlot worden, en eindelijk, voorzien van eenig noodtuig, in zee, en voor anker te brengen, in volmaakt gaven toestand, zonder dat hetzelve eenigzins ontzet of lek geworden is, of iets door de stranding geleden heeft. Naar men verneemt heeft de genoemde heer van Gelder zich met zoodanige ondernemingen reeds meermalen zeer verdienstelijk gemaakt, en door zijne kunde, ijver en vastberadenheid, belangrijke waarden aan de maatschappij teruggegeven, die onherroepelijk daarvoor verloren schenen.

— Het getal studenten te Groningen is 282, als 38 in de godgeleerdheid, 10 in de letteren, 129 in de voorbereidende wetenschappen, 57 in de regten, 32 in de geneeskunde, 6 in de wis- en natuurkunde..

— In het begin van Februarij zal te Haarlem eene vijfde verkooping plaats hebben eener groote partij gronden in het Haarlemmermeer,

— In ons land zijn in 1853 uitgereikt 175 acten van onderwijzer voor den 2en rang, 237 voor den 3en rang en 296 voor den 4en rang, 8 acten van huisonderwijzer, 163 acten van schoolhouderes en 11 acten van huisonderwijzeres. In dat jaar is dus geene acte voor den eersten rang uitgereikt. In 1853 zijn meerdere acten dan in 1852 afgegeven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens gerucht zou de krooning des Keizers op den 27 Jan. e.k. bepaald zijn.

ENGELAND.

Onze Regering geeft het opsporen van Franklin nog niet op. De naam van den wakkeren zeeman staat ook nog in het stamboek onzer zeemagt, als actief officier, omdat men nog geen berigt heeft van zijn dood, terwijl zijn ouderdom (67 jaar) hem nog niet uit het kader zou voeren.

— Men ontvangt hier thans per telegraaf tijdingen uit Weenen in twee uur tijds.

DUITSCHLAND.

De Pruissische Geheimraad Delbruck, die van wege de Regering naar Noord-Amerika was gezonden, om er naauwkeurige inlichtingen te verzamelen aangaande den toestand des handels en der tol-tarieven, is te Berlijn teruggekeerd. Pruissen is een militair-staat, zegt men dikwijls, en niet geheel ten onregte, maar de tegenwoordige Regering laat zich echter ook veel gelegen liggen aan alles wat de materiële belangen der Natie kan bevorderen. Zij doet dat ten opzigte van den handel, de scheepvaart, den landbouw en de nijverheid en gezegend zijn ook hare bemoeijingen.

Een blik over den toestand van die hoofd-bestandeelen der volks-welvaart levert daarvan de duidelijkste bewijzen.

— Berlijn heeft thans 212 rijks brieven-rondbrengers, die dagelijks elk tusschen de 150 à 200, alzoo gewoonlijk ongeveer 40,000 brieven hebben te bezorgen.

De posterijen bragten de Pruissische schatkist in het afgeloopen jaar ruim 10 millioen gulden op, en er werden voor ruim ½ millioen gulden aan postzegels vervaardigd.

— Voor eenigen tijd kwam te Berlijn een Arabier met 5 Arabische hengsten van 't echtste ras. Hij eischte voor elk daarvan 600 Friedrichs d'or, doch vond geen koopers. Nu zal hij de paarden verloten en geeft daartoe 5000 loten uit, 1 Friedrich d'or het lot.

— Een heelmeester te Berlijn behandelde, in de voorlaatste week van het afgeloopen jaar, 16 beenbreuken, allen veroorzaakt door de besneeuwde en gladde straten.

— De Duitsche *Muzen-Almanak* is te Munchen in beslag genomen. Men zegt, dat hij vele gedichten plaatste, die voor de justitie te zeer *a la Heine* zijn.

TURKIJE.

Na zeer levendige beraadslagingen heeft de Divan besloten aan nieuwe onderhandelingen deel te nemen, zonder vast te houden aan de vroeger gestelde voorwaarde nopens het ontruimen der Vorstendommen.

— De Fransche *Patrie* zegt wijders nog, uit een brief uit Erzerum van den 4 dezer te hebben vernomen, dat de Shah van Perzië, op aanraden van den Russischen zaakgelastigde, zijn Ministerie veranderd en besloten had tot het wegzenden der Engelsche, Duitsche, Fransche en Italiaansche officieren, die in zijn leger dienen.

— De Sultan moet het werven van vrijwilligers hebben doen staken.

— De Arabieren van de woestijn hebben 5000 man ter verdediging van het Turksche Rijk op den been gebragt.

RUSLAND.

Het antwoord van den Keizer van Rusland, op de aanvraag, om zich ter Weener conferentie te doen vertegenwoordigen, is den 20sten van Petersburg verzonden. De Keizer verklaart daarbij, dat hij de voorstellen van Turkije zal aannemen, welke de conferentie hem zal doen toekomen, maar dat hij geene tusschenkomst zal toelaten in zijne betrekkingen met de Porte, vermits hij voornemens is regtstreeks met Turkije te onderhandelen.

— Volgens de *N. Preus. Zeit.* heeft de Keizer van Rusland bevolen zijne geheele legermagt mobiel te maken; deze magt bedraagt 2,226,000 man met nagenoeg 1000 stukken geschut en 125 batterijen.

— Het schijnt, dat de Russische armee in Azië voortaan meer aanvallender wijze zal handelen.

— Volgens de *Portofoglio Maltese* zou een Russische brander gepoogd hebben de Britsche en Fransche vloten in den Bosporus in brand te steken. De schooner, welke met de brandbare stoffen beladen was, is in tijds ontdekt. Het geschut der forten heeft er op gevuurd en het vaartuig is prijs gemaakt. Dit berigt is echter van zoo ernstigen aard, dat het allezins bevestiging behoeft.

AMERIKA.

Volgens de *Nashville Gazette* is Lola Montes onlangs gearresteerd en zwaar beboet geworden, omdat zij haren Chineschen bediende met zijn langen haarlok aan de huisdeur had vastgebonden en vervolgens braaf afgerost. Later heeft de zonderlinge gravin de bewoners van California daardoor ten hoogste verbaasd, dat zij gedurende een geheelen dag in het Bloomer-costuum in de goudgroeven arbeidde.

DRENTHE.

Assen, 4 Jan. De heer *Breitsma*, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente te Heerenveen, heeft voor de beroeping naar Deventer bedankt. — Bij de Chr. afg. gemeente te Dalfsen is beroepen de Eerw. heer *Nyenhuis* te Westerbork.

— Wij vernemen, dat door de heeren *Klijn & Comp.*, ten behoeve van *het Drentsche veen- en midden-kanaal*, reeds is aanbesteed de sluis no. 1, benevens ééne ophaal- en ééne draaibrug aan *T. Soegies* en *G. Prummel* en eene sluiswachterswoning aan *H. Bos*. Het is te bejammeren, dat door de vorst en de groote hoeveelheid sneeuw de graafwerken bijna geheel hebben moeten gestaakt worden, en er thans slechts een zeer gering aantal arbeiders werkzaam is.

— Volgens een berigt uit Peize in de *Gron. Ct.* is door het daar bestaande leesgezelschap, hetwelk gedurende de wintermaanden den laatsten woensdag van iedere maand des avonds bij R. Lambers aldaar vergadert, den 28 Dec. j.l. op voorstel van den President, besloten om spoedig weder eene vergadering te houden, meer bestemd om bijdragen te verzamelen tot leniging der armoede. Ook staande deze vergadering werden eenige giften voor de armen door de leden in de armbus gestort.

— Ook uit Meppel schrijft men, dat, ten gevolge de gepaste maatregelen, door den heer Burgemeester genomen, de nieuwjaarsdag stil en op eene behoorlijke wijze is gevierd, zonder dat de burgers overlast hebben gehad van het nieuwjaars-bedelen of zoogenaamde gelukwenschen.

— *Men schreef onlangs uit het Bentheimsche aan een Duitsch blad:* "De Hollanders die in de jongste jaren, groote kanalisatien ondernamen, hebben nu in de nabijheid der Hannoversche grenzen in de rivier de Vecht twee stuwen gelegd, om de Dedemsvaart en het Kanaal door Twenthe te voeden. Die werken, in het belang des Lands, even kloek uitgedacht als voortreffelijk uitgevoerd, zijn voor ons Hannoveranen dubbel schadelijk èn omdat onze schepen nu aan hoogere sluisgelden op de Vecht zullen worden onderworpen èn omdat een groot aantal stukken lands in Hannover gelegen, door het opstuwen van het water, gedurig onder loopen. Als de Hollanders zulke plannen beramen, dan voeren zij die met grooten spoed uit, en dikwijls is de arbeid gereed, als in andere landen de materialen naauwelijks bijeengebragt zouden zijn. Men maakte onze beambten van den waterstaat bij tijds bekend met die zaak. Onmiddelijk werd een hunner naar de Vecht gezonden, om het dreigende gevaar af te wenden, en deze verkreeg van de zijde der Hollanders de verzekering, dat de belangen van Hannover zouden worden geëerbiedigd. Eenigen tijd daarna echter ontkende de Hollander, dat hij eene bepaalde belofte hieromtrent had gegeven, en dat hij daartoe ook geenszins de bevoegdheid had. Inmiddels werkten de Hollanders met allen ijver voort, en daarop schreef men van hier weder naar Hannover, maar in de residentie scheen men het belang der zaak niet te begrijpen, wijl zich eerst dezer dagen een hooger Waterstaats-beambte aan de Vecht liet zien, om met den Hollandschen Ingenieur over een en ander te spreken. Te vergeefs echter, de Hollander beantwoordde alles met een beleefd," neen.

Ziedaar een berigt uit het Bentheimsche, dat wel eenige toelichting behoeft. Vooreerst is men daar niet goed op de hoogte, aangaande de werking der stuwen in de Vecht en zal de drukke scheepvaart tusschen het Hanoversche stadje Nordhorn en Zwolle, juist door de verbetering aan het vaarwater, door die stuwen aangebragt, veel winnen, terwijl het gevaar van overstrooming door gepaste maatregelen kan worden weggenomen. Dat de Nederlandsche Ingenieur aldaar — een zeer bekwaam en voorzichtig man — een afwijzend antwoord gaf op de eischen die hem gedaan werden, is wel te begrijpen. Hij heeft het werk uit te voeren, volgens de gemaakte plannen, die door de Hooge Regering zijn goedgekeurd. Dat men in de residentie van Hannover minder gevaar scheen te zien in de klagte uit het Bentheimsche, zal wel daaraan zijn toe te schrijven, dat men er beter bekend was met het werk in kwestie en met de gunstige gevolgen, ook voor Hannover, van de zoo belangrijke Overijsselsche Kanalisatie.

— In ons no. 104 hebben wij een berigt opgenomen omtrent de weder- indiening bij de Tweede Kamer der Staten Generaal van een ontwerp van wet nopens een Rijks-subsidie, te verleenen voor een Kanaal van Assen naar Groningen. Daarin komt voor, dat de Regering het verleenen van *één tonne* gouds had voorgesteld. Daar wij vreesden, dat hier eene schrijffout had plaats gehad, hebben wij ons nader tot onzen vriendelijken berigtgever gewend, en van dezen vernomen, dat onze vrees gegrond was, en de Regering niet het verleenen van *één tonne* maar van *twee tonnen* gouds voorstelde; onze berigtgever voegt er bij, dat het wetsontwerp nagenoeg woordelijk hetzelfde is als hetgeen vroeger is ingediend, uitgenomen de splitsing, voor zoo ver het N. Brabandsch Kanaal betreft.

— Tot ons genoegen hebben wij op den Nieuwjaarsdag opgemerkt, dat er dien dag alhier genoegzaam geen nieuwjaars-loopen en ook geene bijzondere luidruchtigheden of uitspattingen hebben plaats gehad. Den volgenden dag evenwel hebben velen die schade, althans wat het nieuwjaar-loopen betreft, weder ingehaald.

— Door de vele sneeuw, in het laatst der vorige en in het begin dezer week gevallen, is de gemeenschap tusschen onderscheidene plaatsen zeer bemoeijelijkt. De straatweg

van hier naar Groningen is letterlijk versperd geweest door de vele opgewaaide sneeuw, zoodat de diligences gedurende een paar dagen hun dienst over dien weg hebben moeten staken en de post zijn weg per arreslede over het gehucht Ide heeft moeten nemen, en dan nog 6 à 7 uren toebragt over eene distantie, die anders door denzelven in $2\frac{1}{2}$ à $2\frac{3}{4}$ uur wordt afgelegd. Tot opruiming van den sneeuw op den bedoelden weg is een groot aantal arbeiders werkzaam, gisteren is men daarmede zoo ver gevorderd, dat de diligence, hoewel met zeer veel moeite, den weg weder passeeren kon. De Hollandsche post is een paar dagen, in plaats van om $2\frac{1}{2}$ uur, te 11 en $9\frac{1}{2}$ uur alhier aangekomen, terwijl de Holl. diligence, die te 4 uur moest arriveren, zulks eerst den volgenden dag heeft gedaan. De loopende postboden hebben thans een zwaren post; zij moeten nu in den regel bij nacht hunne loopen doen, daar de posten zoo laat aankomen; en is het bij dag reeds moeijelijk en vermoeijend om door de sneeuw te waden, bij nacht is het niet zonder gevaar, om alleen de dikwijls uitgestrekte velden te passeren, wanneer de sneeuw den weg geheel onkenbaar gemaakt heeft en men zeer ligt van den weg kan afdwalen. Komt hierbij sneeuwjagt, zooals in den nacht van Zaturdag op Zondag, dan inderdaad zal men aan deze menschen hunne betrekking niet benijden. Vele boden zijn dan ook in de laatste dagen niet of zeer laat overgekomen.

— Bij Koninklijk besluit van 30 Dec. jl. is tot lid der algemeene Rekenkamer benoemd de heer *J. J. Pfister*, directeur der registratie en domeinen in Zuid-Holland te 's Gravenhage. Hij was de tweede van het drietal, 't welk den 1 December jl. door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan den Koning werd voorgedragen. De eerste van dat drietal was de heer *Bachiene* mede een hoofdambtenaar van het bestuur der registratie, en die zich in de ontbonden Tweede Kamer als een bekwaam financier en ijverig voorstander van het Ministerie *Thorbecke* had doen kennen. Men vindt het te 's Hage nog al opmerkelijk, dat de vervulling dier gewigtige betrekking zoo lang vertraagd, en dat de eerste kandidaat voorbij gegaan is.

— Volgens een brief, dien wij uit 's Hage ontvangen, schijnt het, dat de heer *van Heemstra*, thans Commissaris des Konings in de Provincie Utrecht, het meest in aanmerking komt voor de betrekking van minister voor de Zaken der Hervormde en andere Eeredienstcn, voor welke betrekking op de staatsbegrooting van 1854, voor het eerst weder eene jaarwedde is bewilligd. Men weet, dat die edele Fries reeds eenmaal met gelijke betrekking is bekleed geweest. „De onverdraagzaamste stad van Nederland," zooals Utrecht door den laatstvorigen Minister van Buitenlandsche Zaken gebrandmerkt is, zou alzoo den aldaar algemeen beminden staatsman welligt weder moeten afstaan voor hoogeren werkkring.

* **Emmen, 1 Jan.** Van hier kunnen we melden, dat in de afgeloopene week, door stemgeregtigden benoemd, en daarna door den kerkeraad beroepen is als herder en leeraar dezer gemeente, de WelEerw. ZeerGel. Heer *S. Coolhaas van der Woude*, predikant te Nieuw-Beerta, die vroeger reeds een paar jaren als herder en leeraar onder ons werkzaam was, maar ons toen verliet, om in Roderwolde het Evangelie te verkondigen. Met hooge belangstelling zien wij het besluit des geachten leeraars te gemoet, wenschende dat hij aan deze roeping zal voldoen.

* In Odoorn zijn binnen den tijd van drie weken, nog in dezelfde woning, twee jeugdige menschen, zuster en broeder, de eerste in den ouderdom van ruim 20, en de laatste in dien van 19 jaren, aan de aldaar heerschende ziekte overleden. Voor 't overige worden er thans geene zigtbaar gevaarlijke zieken meer gevonden, en hoopt men nu voor verdere dergelijke zware verliezen bewaard te worden.

* **Vries, 2 Jan.** 't Was in den morgen van den 1sten dag des jaars, dat 5 jongelieden aan den Burgemeester Mr. *J. L. Homan* het voor hem bestemde geschenk met eene gepaste toespraak overhandigden; zij werden met gulle vriendelijkheid door dezen ontvangen. Bij den afloop der godsdienstoefening, sprak onze leeraar Ds. *Meijer* den heer *Homan* plegtig aan, en betuigde, dat hij wel had gedaan, nu als hoofd der gemeente, op den dag van de aanvaarding zijner betrekking in het Godsgebouw te zijn opgekomen, en wekte Z.Ed.A. op, om hem de broederhand te reiken, ter bevordering van 't wezenlijk heil der gemeente. — Mogt deze plegtige oogenblik strekken, om de gemeente van Vries meer en meer te doen bloeijen en haar geestelijk welzijn door gezamenlijke medewerking te bevorderen.

* **Borger, 30 Dec.** Naar men ons verzekert, hebben zich in den loop dezer week 100 personen bij het armbestuur alhier aangemeld, ten einde bedeeld worden, waarvan 50 in andere gemeenten te huis behooren; is eene Commissie benoemd, omnaar ieders behoeften onderzoek te doen. Er is inmiddels besloten, om aan de vaders van huisgezinnen en andere personen, die werken kunnen, werk te verschaffen, door bij het armwerkhuis alhier keijen aan stukken te kloppen, waar zij, die dit doen, voor dien tijd de kost hebben, terwijl het geld, dat zij daaraan verdienen, zal strekken voor hunne vrouw en kinderen, die niet in staat zijn, dat werk te verrigten. Deze hulpbehoevenden wonen meest aan den Drouwendermond.

* **Echten, 2 Jan.** *Zijn* er door onderscheidene besturen in dit gewest ambtelijke maatregelen genomen, ten einde den eersten dag dezes jaars, invallende op een' Zondag, niet op eene onstichtelijke wijze werd doorgebragt, zulks is niet geschied door 't bestuur der gemeente Ruinen. Het plaatselijk bestuur in vereeniging met hunnen Leeraar vergaten evenwel niet de gemeente en vooral de hoofden van huisgezinnen op te wekken om mede te werken tot eene waardige en betamelijke viering van dien dag des Heeren, en met blijdschap kunnen en moeten we gewagen van den bijzonderen eerbied en stilte, welke dien dag in de gemeente hebben geheerscht.

* **Smilde, 31 Dec.** De dag van heden, de laatste dag des jaars 1853, was voor velen dezer plaats een treurige voor allen een plegtige dag, een dag van ernstige overdenking. Voor twee was hij niet alleen de laatste dag des jaars maar ook de laatste huns levens, en voor eene geachte familie de dag, waarop zij de laatste eer aan een uit haar midden, op eene zoo treurige wijze weggerukt lid bewezen. De begravenis van dezen hoopvollen jongeling (den heer *R.*), die zich weldra door den band des huwelijks, met eene teedere en liefdevolle vriendin zou vereenigen, in den bloei en de kracht zijns levens opgeroepen, was allezins indrukwekkend. Een twintigtal zijner vrienden en kennissen, van welke eenigen bij het te huis brengen van het lijk verzochten aan 't zelve te mogen verrigten, 't geen gewoonlijk door de buren wordt gedaan, volgde met de familie het stoffelijk overschot van hunnen zoo vroeg ontvallen vriend naar de laatste rustplaats, en had het voornemen opgevat, hem gezamenlijk grafwaarts te dragen; doch eene tusschen beide komende omstandigheid heeft zulks verhinderd; diep geroerd stonden allen om den grafkuil, en eenige oogenblikken daarna verliet men weemoedig den heuvel, die nu het stoffelijk omhulsel van den innig betreurden zoon broeder en vriend bevatte.

* **1 Jan.** In het verloopen jaar 1853 zijn in deze gemeente gehuwd 44 paren, geboren 104, van het m. en 78 van het vr. gesl. Overleden 50 van het m., en 59 van het vr. gesl. Daarenboven zijn 14 doodgeboren aangegeven.

* **Sleen, 31 Dec.** Hoe weinig, in vergelijking van vele andere gemeenten van ons gewest, hier ook gedaan wordt of liever behoeft te worden, ter onderste ming van de minvermogenden, is toch het vroeger opgevatte plan tot het oprigten van een arm-werkhuis alhier, tot stand gekomen. Zoo men zegt, zal hetzelve tegen aanstaande Mei in gereedheid worden gebragt.

* **Hoogeveen, 2 Jan.** Het aantal der in deze gemeente gedurende 1853 voltrokken huwelijken bedraagt 80 paren, en wel in Januarij 3, Februarij 5, Maart 6, April 16, Mei 19, Junij 8, Julij 2, Augustus 2, September 4, October 3, November 6 en December 6, — dat der geboorten 316, als 158 jongens en 158 meisjes, en wel in Januarij 30, Februarij 23, Maart 29, April 37, Mei 23, Junij 22, Julij 21, Augustus 22, September 27, October 34, November 26 en December 17, onder welk getal zich 5 paren tweelingen bevinden, — en dat der overledenen 239 personen, als 123 van het mannelijke en 116 van het vrouwelijke geslacht, en wel in Januarij 17, Februarij 32, Maart 20, April 21, Mei 18, Junij 21, Julij 21, Augustus 17, September 16, October 21, November 16 en December 19, waaronder 21 levenloos aangegevene kinderen, 11 personen, welke elders zijn overleden, en 5, wier woonplaatsen elders gevestigd waren.

* **3 Jan.** Gedurende het jaar 1853, zijn de nieuw verbeterde Hoogeveensche vaart der Drentsche Kanaal-Maatschappij afgevaren: uit Hoogeveen 5804, boven sluis II en III 1377, boven de Meppeler sluis 2923 vaartuigen, totaal 10104 Vaartuigen; behalve 1393 kleine of ongemeten Vaartuigen; terwijl het totaal der Afvaartsgelden over dat jaar bedraagt *f* 23749.07.

* **Beilen, 2 Jan.** Bijzonder rustig en stil is alhier de nieuwjaarsdag afgeloopen. Was men gewoon, naauwelijks opgestaan zijnde, 's morgens het huis bestormd te zien door eene schaar van nieuwjaar-winners, 't welk den geheelen dag zoowat voortduurde, dat is dit jaar niet geschied; ook hier had de Burgemeester zulks verboden, en hield de politie daaraan goed de hand, terwijl vooral gunstig medewerkte eene ruime uitdeeling van brood en stoet, daags te voren aan behoeftigen gedaan; dit een en ander was aangekocht uit de gelden, door eene commissie tot dat einde bij vrijwillige collecte verzameld. Die collecte had vrij veel opgebragt, maar zou nog meer bedragen hebben, zoo niet sommigen, uit vooroordeel, nog al voor deze nieuwjaars-bedelarij waren. Wij gelooven echter en velen met ons, dat de giften, op de thans gevolgde wijze bijeenvergaderd en besteed, veel meer nut doen. Ook wierd streng gewaakt tegen het houden van drinkgelagen in herbergen en daardoor voorgekomen, dat luidruchtige straatrumoer, 't welk zich zoo vaak op den Nieuwjaarsdag doet hooren.

* **3 Jan.** Het aantal geborenen in deze gemeente gedurende 't afgeloopen jaar bedraagt 101, waarvan 40 van het mannelijk en 61 van het vrouwelijk geslacht; dat der overledenen beloopt 51 als 25 van het mann. en 27 van het vrouw. geslacht.

LANDBOUW, NIJVERHEID.

Kanalisatie.

Men schrijft uit Paderborn: „In de omstreken van Paderborn ligt eene heide, groot 33,000 morgen, die tot op dit oogenblik weinig voordeel oplevert. Dat die vlakte vruchtbaar kon worden gemaakt, geloofde wel ieder, maar men verstond nog niet zoo algemeen, op welke wijze dat behoorde te geschieden. Reeds in 't begin der twaalfde eeuw, ondernam de Bisschop *Meinwich* van Paderborn de graving van een kanaal door die heide, doch gebrek aan de noodige middelen, om dat werk te voltooijen, deed het geheel staken. Opmerkelijk is het echter, dat daarna die heide zoo geheel als vergeten bleef liggen. De Regering van Pruissen, en wel hoofdzakelijk de Koning, deden den begonnen arbeid weder opvatten, en door medewerking van onderscheidene aanzienlijke personen, geraakte die dezer dagen tot een gewenscht einde. Het kanaal is lang acht uur en loopt door hoogten en vlakten. Het heeft een waterspiegel van 38 voeten en van zijn 81 voeten sterk verval, komen 52 voeten door de sluizen. De laatste zijn 16 in getal. Van de bruggen, die over dit kanaal liggen, zijn er van eene nieuwe bouworde, die door deskundigen met groote belangstelling worden beschouwd. Op onderscheidene punten heeft men maatregelen genomen, om de vlakte, waardoor het kanaal loopt, te bevloeijen, terwijl ook de kwaliteit van het water daartoe bij uitstek gunstig is. De onmiddelijke gunstige gevolgen van dit kolossale werk zijn, dat ongeveer 10 a 12000 morgen lands, die vroeger niets opbragten, tot goede weiderijen worden gemaakt, terwijl de veeteelt door den verbouw van hooi eene groote uitbreiding zal erlangen. Daardoor zal al verder mest worden gewonnen, om land te ontginnen of het reeds in cultuur gebragte rijkere oogsten te doen afwerpen. Al die voordeelen in 't oog genomen, kan men gerustelijk aannemen, dat door het bewuste kanaal de waarde van den aangrenzenden grond nu reeds met een half millioen thaler is vermeerderd en bij zulk eene waarde-verhooging zijn de kosten van het kanaal wezenlijk gering te noemen. Men begon te graven in den herfst van 1851 en de voltooijing eischte 150,000 thaler. Voor de verbetering van de nabijgelegen gronden zal dezelfde som worden uitgegeven, en zoo bragten 300,000 thaler eene rentelooze heide tot de waarde van eenige millioenen guldens".

„Ziedaar een resultaat, waarvan het grootsche en het zeker winstgevende den lust behoort aan te wakkeren, om nog in menige uitgestrekte woeste streek onzes lands, soortgelijke ondernemingen met kracht aan te vatten en te voleindigen, opdat er welvaart worde verbreid in oorden, waar de tot nu toe onvruchtbare bodem naauwelijks de armoedige bevolking een kommervol levensonderhoud geeft".

Bij dit schrijven uit Paderborn, dachten wij aan de kanalisatien in Overijssel en Drenthe. Wat *is* en wat *wordt* hier niet verrigt tot ontginning en exploitatie van onzen bodem! Weldra zal Overijssel bijna geheel gekanaliseerd zijn, en ook de kosten daarvan zijn luttel, gesteld tegenover de directe en indirecte voordeelen, daardoor verkregen, zoowel door de schatkist, als door de bewoners der Provincie. Op dit oogenblik zijn er nog honderde handen bezig aan de groote kanalisatie, die verscheidene uren lengte zal verkrijgen. Ook daartoe zijn er belangrijke technische werken noodig, waarvan wij hier alleen de *stuwen* noemen, die in de rivier de Vecht worden gelegd en zeer bezienswaardig zijn. Die stuwen, van verwonderlijk eenvoudige constructie, kunnen het Vechtwater ophouden. Eén man laat dien ijzeren dam in weinige oogenblikken vallen, als hij dit noodig acht, en twee personen zetten hem, in een half uur tijds, weder overeind. Binnen het uur alzoo sluiten zij den stroom en laten dien ook weder zijnen vrijen loop. Allen die dat werk van Fransche vinding, maar door de ingenieurs der Overijsselsche kanalisatie, de heeren van de Kasteele en Stieltjes, verbeterd en vereenvoudigd, bezigtigen, staan verwonderd over de doelmatigheid daarvan, bij zoo weinig omslag en zoo luttel moeite.

Wij raden allen, die in Overijssel in de nabijheid der Vecht, aan deze en aan gene zijde van Gramsbergen komen, ten sterkste aan, om de door ons besproken werken aldaar eens in oogenschouw te nemen. Tijd en moeite, daartoe besteed, zullen zij rijkelijk beloond vinden.

Ook in den Drentschen bodem is de spade op nieuw gestoken tot een hoogst belangrijk werk, en menig ander plan staat op het papier in woorden en lijnen, en wacht slechts op de hoofd-voorwaarde tot de uitvoering geëischt: *het noodige geld.* Vurig wenschen wij, dat spoedig gevonden worde, waarnaar zoo ijverig, en te regt, wordt gezocht. Het zou gewis ook in ons Land worden gevonden, als men een goed begrip had van de voordeelen, aan de verwezenlijking dier plannen verbonden. Het Gouvernement kan die zekerheid hebben — welnu, dan reike het krachtig de behulpzame hand en het zal werken tot stand doen komen, die duizenden brood geven voor werk, die welvaart verspreiden door het geheele Rijk en goede rente opleveren voor de schatkist!

Naar men verzekert, heeft de Pruissische Regering het voornemen, om in de tegenwoordige zitting der Wetgevende Magt, een aanzienlijke verhoogde som aan te vragen tot bevordering van landbouw en veeteelt. Zulk eene voordragt zou in de Kamers weerklank vinden, trouwens de landhuishoudkundige Genootschappen, hebben geene middelen, om verbeteringen krachtdadig tot stand te brengen en de assosiatie-geest onder de landlieden, de geest die elders, goed geleid, zoo veel nut sticht, is in Pruissen nog niet inheemsch. De Regering heeft het voornemen, om de kleinere landbezitters, op doelmatige wijze tot verbetering en veredeling van hun bedrijf te gemoet te komen. Deze werken meest allen nog op oud voorvaderlijke wijze en hebben dus ook onderrigt en bijstand noodig.

Zou de Nederlandsche Regering in deze aangelegenheid ook niet iets *meer* kunnen doen.? Men plagt in de Noordelijke Provincien wel eens te zeggen, dat 's Lands bestuur veel deed voor handel en scheepvaart en nijverheid en weinig over had voor den landbouw en wel door den invloed van Noord- en Zuid-Holland, maar — is het zoo *geweest* — nu is de opinie dienaangaande anders, en dit zou blijken, als de Regering met een Ontwerp tot aanmoediging van den landbouw voor de Wetgevende Magt optrad. Op hoe grooten prijs toch stelt men 's Konings aanhoudende zorg voor den landbouw, en hoe erkentelijk is men voor alles, wat Z. M. ook op eigen kosten, voor deze zoo hoogstbelangrijke zaak doet!

KUNST.

Onder de niet-politieke zaken, die te Parijs thans veel besproken worden, is het ontslag van mlle. Rachel, als lid van het Theatre Francais, eene der belangrijkste. Nog 6 maanden is zij, volgens contract, aan den schouwburg verbonden, en tot zekerheid voor hare wederverschijning, moest zij, bij hare afreis naar Petersburg, een aanzienlijk grondeigendom als pand geven.

Er zit veel finantieele speculatie-geest in de Rachel'sche familie. Men zegt, dat zij van Petersburg naar N. Amerika vertrekt, waar men haar een *millioen* francs beloofde en vrij logies voor haar en haar kunst-personeel, 't welk uit een dozijn zeer middelmatige sujetten bestaat. Hoe wreekt zich de vergoding der Parijzenaars, waaraan deze zich ten aanzien van dat „Joden-meisje" (zoo noemt men haar, nu zij niet meer tot de groote natie behoort) overgaven.

Geene schouwburg-prinses had erger luimen, dan Rachel, en de minste daarvan wierp dikwijls de gansche huishouding van het Theatre Francais over hoop. Zij beheerschte het tooneel, als Z. M. Soulouque het eiland Haïti, en werd dan ook door allen gehaat en gevreesd. In weerwil van de ongehoorde weelde, waarin zij *leeft*, berekent men haar fortuin toch op 5 a 6 millioen francs. En hoe menigeen, die dat hoort, herinnert zich daarbij Rachel, als de kleine harpspeelster, die voor de koffijhuizen op de boulevards zong en danste, en enkele zilverstukjes ophaalde en regt blijde was, als zij een franc attrapeerde.

Eene der Fransche bladen, *le Siècle*, wijdde onlangs een geheel artikel aan de groote tooneel-heldin, en teekende, daar zij toch den Franschen roem ontrouw werd, haar pas. Het blad wilde zelfs, dat het Theatre Francais haar de 6 maanden van het contract maar schonk. Zij kon dan dadelijk naar de Hollanders en Pruissen of naar de eerste de beste barbaarsche Natie verhuizen!

Ook in ons land gaf Rachel bewijs van hare liefde voor de Mammon. Dat hinderde velen, die haar bezochten. Zij knoopte ongaarne een gesprek aan over de *kunst*, maar hare eerste vraag was gewoonlijk: hoeveel heeft deze of gene beroemde acteur of actrice op een avond te Amsterdam wel *verdiend?*

Onlangs werd te Berlijn in den schouwburg de opera Don Juan voor de 300ste keer opgevoerd. Van de musici, die aan de eerste opvoering (1790) deel namen, leeft er nog één en wel de heer Semler, 83 jaren oud.

NIEUWS UIT KERK EN SCHOOL.

Gelijk bekend en in onderscheidene onzer dagbladen meermalen vermeld is, hebben honderd leeraars uit Engeland zich door geheel Ierland verspreid, om *duizend* predikatiën te houden in de opene lucht. Nadat een geschikt plan beraamd en vastgesteld was, verzamelde zich in het laatst van Julij een zestigtal dier Evangelieverkondigers te Dublin in het gebouw van het Evangelisch Verbond, van waar een ieder zich naar het hem aangewezen veld begaf. — Geen onzer bladen heeft nog melding gemaakt van den uitslag behalve van de ontmoeting, die een paar hunner te Limerick gehad hebben. Eenig verslag dus dienaangaande, door ons uit buitenlandsche bladen ontleend, zal onzen lezers niet onwelkom zijn. Te Dublin teruggekeerd, werd, onder voorzitting van den Ew. William Betham, eene vergadering gehouden en door den voorzitter te kennen gegeven, dat deze zendelingen in het drie-vierde gedeelte der plaatsen, die zij bezochten, met blijdschap ontvangen waren. In elke plaats, meende hij, dat het goede zaad was uitgestrooid, dat te zijner tijd vrucht zou opleveren. Den wasdom en den zegen schenke God!

In andere plaatsen evenwel werden zij gansch niet vriendelijk ontvangen en in hunne predikingen verhinderd. Dit was onder anderen het geval te Limerick, waar de Ew. Dickenson en Lewis naauwelijks den dood ontkwamen. Daar onstond een oploop eerst van 5,000, later van 10,000 menschen, die ten deele met steenen gewapend, de „*duivelsklaauwen*," zoo als zij de zendelingen noemden, met den dood bedreigden. Door de politie begeleid, verlieten zij, benevens Henderson, Sinclair, Arnold en Adey, die hen vergezelden, de stad. Ook te Cahir werd de Ew. Lance met steenen en uitdrukkingen begroet, als deze: „wij hebben hier geen duivels noodig, keer weder naar de h..;" „als gij hier blijft zullen wij u verscheuren," enz. — De Ew. Etherige werd te Kilmallock, Bruff, Adare en Rathkeale gewaarschuwd, als hij zijn leven lief had, niet in de open lucht te prediken, zoo ook te Youghall, doch zij predikten op groote plaatsen zoowel voor Protestanten als Roomschen, in eene groote zaal, en verspreidden er hunne tractaten. Zes andere Evangelie-verkondigers, naar Dingle en Tralee gezonden, poogden in de straten te prediken, doch men vond geen gehoor. Naar Dublin teruggekeerd, werden zij naar Bray opgezonden, „het heetste nest" van het land. Evenwel predikten zij tweemaal te Bray en zoo ook te Enniskerry. David Thornburn had te Tralee eene leerrede begonnen, maar had haar door de steenen, die naar zijn hoofd vlogen, moeten staken. De Ew. Kerr, was er in geslaagd te Garbally in het open veld te prediken. Richardson met acht anderen naar de zesde afdeeling gezonden, verdeelden zij zich daar aangekomen, twee naar Mallow, twee naar Kanturk, twee naar Donneraile, en twee naar Killarney. Alleen te Mallow had hij voor verscheidene Roomschen gepredikt, daarna ook te Fermoy, en zelfs ook later in de hoofdstraat van Tralee, zonder dat hem daar eenig leed geschied was. De Ew. Dennington, uit Birmingham, gaf een belangrijk verhaal van zijne zending naar Parsonstouwn enz., waar hij overal de grootste vijandigheid ontmoet had. „Ga naar uw eigen land; gij hebt den duivel in; ik zie hem tusschen uwe oogen," schreeuwde men hem toe.

Dit evenwel zijn slechts enkele staaltjes van het wederva-

ren dier moedige mannen; — in de meeste overige plaatsen was de arbeid wel geslaagd. Jones beloofde daarvan eerlang een algemeen en uitvoerig verslag. Zooveel blijkt uit dit medegedeelde, dat men niet geschroomd heeft, dat men zelfs ernstige mishandelingen heeft moeten verduren, om een wel beraamd plan ten uitvoer te brengen, waarvan de vruchten in de toekomst liggen. Op vele plaatsen waren de Roomsch-Katholieken verbaasd geweest over de evangelische waarheid en hadden aandachtig geluisterd. (*Zendeling.*)

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan het Israelietisch Weekblad „de Israeliet".

Den redactie van dat blad, deed ik onlangs de eenvoudige vraag, wat *vroom* was; ik zeide haar mijne eenvoudige meening in dezen en verzocht te weten, of ik 't regte wel voor had. Durft zij met hare *vroomheid* niet voor den dag komen? ten minste ik heb geen antwoord gezien, wel eenige vragen en antwoorden. Ik verwacht nog antwoord.

Een Israeliet.

Dat de beschaving slechts langzaam vooruitgaat, is eene bekende waarheid, dáár echter het langzaamste, waar men te veel aan veronderde gewoonten hecht, wat men gewoon is doet men, wat ongewoon is, wil men niet, zonder naar voordeel of doelmatigheid om te zien.

Sedert overoude tijden wordt hier langs de deuren gebedeld, en zelfs personen, die de bedelarij moesten keeren, ondersteunen dezelve, in weerwil dat zij overtuigd zijn, dat de aalmoezen, op deze wijze vergaderd, soms onnut verbruikt worden. Men is het gewoon. — Het voorstel van eenigen ging uit, om dit te veranderen; ieder, die aan de deuren gewoon was te geven, zoude voor eene zekere som inteekenen, uit welk fonds men de zieken, ouden en gebrekkigen zoude ondersteunen en de anderen werk verschaffen. „Zou een ander baas over mijn geld spelen" — was het antwoord — dit was men niet gewoon. Welk eene dwaasheid, wat een onverstandig wantrouwen! Alsof vereende krachten niet meer dan afzonderlijke vermogen. Dezer dagen zond men weder eene lijst ter inteekening rond, om armen, die te veel eergevoel hebben, om zich om bedeeling aan te melden, te ondersteunen. Al weder „ik wil een ander over mijn geld geen baas laten;" en nog onverstandiger: „die gebrek heeft, laat die zelf bij ons komen." Voor de plaats onzer inwoning kan men vrij de straf op de bedelarij uit het wetboek schrappen.

Coevorden.

Wij vervullen eene aangename taak, den tolk der Markgenooten van *Wapse* langs dezen te berigten, dat lasthebbers in zake de verdeeling der Marke *Wapse*, gevoelig zijn voor de eer, hun openlijk toegebragt in het vorig nommer van dit veel geacht dagblad. —

Te meer treft hun deze hulde, doordien hunne roeping ten dezen mag gezegd worden te behooren onder eene der zeldzaamsten, behalve deze, voor zoo veel bekend, in der tijd alleen verstrekt door de Markgenooten van Vledder; — zij waren geene gewone scheidslieden, maar tevens ter dezer zake regters, zonder beroep of hooger appel.

Was eene dusdanige opdragt moeijelijk, het is den arbiters gebleken, dat niet ligtvaardiglijk, maar ieder, individu het door hem verstrekte volkomen had begrepen; zij mogen zich derhalve in geenen deele de hulde hen toegebragt, toeeigenen, maar als gezegd moet de over hen te kennen gegevene tevredenheid aan Markgenooten zelve worden toegeschreven. Zij waren het, die de verdeeling vergemakkelijkten, en gewen wij gereedelijk de verzekering, dat de tijd, onder hen doorgebragt, mede mag worden geteld onder de aangenaamste dagen onzes levens.

Heil hen en de hunnen in dezen nieuw ingetreden jaarkring.

Assen, X.

ALLERLEI.

Bayle St. John vermeldt in zijn werk *the Turks in Europe* eene gewoonte in Turkije, waarvan elders geen gewag gemaakt wordt, namelijk een handel in menschen, die van den gewonen slavenhandel geheel verschilt. „Vele rijke Turksche dames drijven eenen handel, waarvoor wij nauwelijks eenen naam hebben. Zij vinden er hun genoegen in, om jonge meisjes tot vrouwen op te voeden. Hare agenten verzamelen daartoe de voorwerpen, vondelingen, weezen of kinderen van arme ouders, want in het Oosten geldt geen vooroordeel der geboorte, en de dame onderscheidt zich van de dienares slechts door beschaving en rijkdom. De taak der opvoeding is zeer moeijelijk, want van eene Oostersche vrouw verwacht men niet vele kundigheden. Zij worden vroegtijdig als vrouwen of bijzitten verkocht. Deze voorname opvoedsters koopen dikwijls een kind voor 8 á 10 pond st. en verkoopen het later voor 400 á 500. De opbrengst wordt tot het speldegeld van den harem gebruikt. Eenige oude vrouwen brengen den handel tot stand, waaraan niet de geringste schande kleeft. Er wordt geld gevraagd en geboden. Vele Turken verkiezen op deze wijze vrouwen te nemen, omdat zij dan ook de familie niet mede ten koop verkrijgen, en het voordeel is nog grooter, wanneer zulk een meisje uit den harem van eenen Minister komt. Rechid Pacha, die zelf maar ééne vrouw heeft, heeft doorgaans omtrent 40 zoodanige meisjes in zijnen harem en volstrekt geene moeite om ze te plaatsen.

In de buurtschap Vilsteren, gemeente Ambt Ommen, is eene vrouw overleden van 103 jaren. Tot in de laatste dagen haars levens genoot zij het, bijzondere voorregt van gezondheid en bijzondere ligchaamskracht. Eene talrijke nakomelingschap treurt om haar gemis.

Een dagblad van Kamerijk behest het volgend aandoenlijk verhaal:

Eenige dagen geleden merkte men op, dat een huis in de Sint-Anna-straat, sedert drie weken door een man, eene vrouw en vier kinderen bewoond, gesloten bleef, zonder dat men iemand daaruit zag gaan, terwijl men nogthans zeker wist dat de huurders niet verhuisd waren. De buren vroeger elkander af: „Wat gaat in dat huis om? zijn zij dood, of worden zij allen door ziekte verhinderd uit te gaan?" Eindelijk, besloot men, om uit de onzekerheid tegeraken, aan de deur te kloppen. „Niemand binnen, riep de huisvader. „Doe open, of wij halen de politie," antwoordden de buren, nu nog meer beangstigd over hetgene in dat huis gebeurd mogt zijn. Op deze bedreiging ging de deur open, om het akeligste schouwspel van ellende te vertoonen, dat men zich kan voorstellen. Vader, moeder, kinderen, allen bijna naakt. Het jongste kind zat op den schoot der moeder en vroeg den bezoekers om brood, maar de moeder gebood het te zwijgen en legde het kind de hand op den mond. Nu vernam men van hen, dat zij, na hunne laatste kleedingstukken verkocht te hebben, om aan brood te komen, en daar hun niets meer te verkoopen overbleef, tot het treurig besluit gekomen waren, om af te wachten tot de dood hen van den hongerkwam verlossen. Sedert drie dagen verkeerden zij in dien toestand. Dit ongelukkig gezin was vreemd aan de stad, waaruit het verklaarbaar wordt, dat het niet op het register der door het bureau van weldadigheid ondersteunden stond ingeschreven. Te vergeefs had de vader, die rietdekker is, getracht zich werk te verschaffen. Het grootste der vier kinderen is vijftien, het kleinste vijf jaren oud. Eene liefdadige Vrouwen-Vereeniging heeft zich gehaast deze ongelukkigen, die op het punt gestaan hadden de slagtoffers van gebrek en al te ver gedreven eergevoel te worden, ter hulp te komen.

CHARADES.

LIII. Waarom bakt een bakker in een dorp een brood van ½ gulden grooter dan in eene stad?

LIV. Klein ben ik en bruin, maar ik heb de volmaakste gestalte, mijn vader kleedt mij dikwijls in goud doch zendt mij altijd in de ruime wereld; daar klim ik, en daal in een diepen afgrond, alwaar ik in de digtste duisternis heersch en in smarten weldoe.

LV. Mijn woord bestaat uit vier lettergrepen, en 13 letters, en ben eene benaming van een soort van krijgslieden uit vroegeren tijd. — 12, 5, 3, 10: 2 een Drentsch dorp. — 1, 12, 4, 10, 2, 9, Noord Hollandsch vlek. 1, 5, 10, 12, 4 een Geldersch dorp — 6, 13, 10, 5, 3, 4, 12 Zuid-Hollandsche stad.—10, 9, 11, 5, 3, een Geldersch dorp. 6, 8, 7, 13, 10 een Friesch dorp. 6, 4, 8, 10, 12, 4 een Noord-Brabandsch dorp 6, 9, 12, 10, 7, Noord-Brabandsche stad. — 3, 1, 12, 5 een Drentsch gehucht. — 6, 8, 1, 13 een Geldersch dorp. 6, 9, 12, 2, 10, 5 een Groninger dorp. 1, 8, 4, 3 een Geldersch dorp 13, 1, 12, 10, 2 idem en 9, 11, 2, 10 een Friesch dorp.

Correspondentie.

Een paar ingezonden stukken zijn tot een volgend nummer verschoven.

ADVERTENTIEN.

Heden is zeer voorspoedig bevallen van een' welgeschapen Zoon H. VISSCHER, geliefde echtgenoote van C. MULLER SISSINGH,

Predikant.

Gieterveen, den 29 Dec. 1853.

Dezer dagen trof mij een gevoelige slag. Mijn jongste en veel geliefde Zoon JOHAN PHILIP REBENSCHEIDT werd mij in den ouderdom van 33 Jaren en ruim 6 maanden, door een noodlottig toeval ontrukt.

Smilde, 28 Dec. 1853.

Wede. H. REBENSCHEIDT — Luck.

Heden werd ons ouderhart diep getroffen door het overlijden van onzen innig geliefden en veel beloovenden oudsten Zoon SEBASTIAAN DIRK, in den ouderdom van bijna 16 Jaren.

Eene kortstondige ziekte van slechts 5 dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven.

Zwaart valt ons dit offer, doch wij wenschen Gode te zwijgen.

Meppel, den 31 December 1853. G. SLOTHOUWER, B. SLOTHOUWER, de Vries.

Eenige kennisgeving.

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN,

opgerigt in den Jare 1807 te Amsterdam, gaat, blijkens de Tarieven, verkrijgbaar ten Kantore der Directie en bij H. H. Correspondenten, **CONTRACTEN van LEVENSVERZEKERING** van onderscheiden aard aan: verzekert **WEDUWEN- en WEEZEN-PENSIOENEN**; — en geeft **LIJFRENTE-BRIEVEN** uit, zoowel dadelijk ingaande als uitgestelde.

De Directeur,
P. LANGERHUIZEN.
Heerengracht, tusschen het Koningsplein en de Vijzelstraat, No. 83.

Correspondent te Assen, de heer E. A. SMIDT.

OM DE SNEEUW

wordt de geannonceerde **HOUTVERKOOPING** in de Stroet enz., op

Vrijdag 6 Januarij 1854,

VOORLOOPIG UITGESTELD.

Ten overstaan van Mr. J. L. TONCKENS, Notaris te Hoogeveen, zullen op

ZATURDAG 7 JANUARIJ 1854,

des morgens te 10 uren te beginnen, ten verzoeke van ROELF ARENDS, te Peest, en CONS.,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

min of meer **300 EIKEN BOOMEN**, voor een groot gedeelte zeer lang en zwaar, en voor SCHEEPSBOUW, AANNEMERS ENZ., zeer geschikt; benevens eenige **IJPEREN**, alle te Westervelde, gemeente Norg, op **wortel staande.**

Hoogeveen den 29 Dec. 1853.

J. L. TONCKENS.

AANZIENLIJKE HOUTVERKOOPING

Op den huize TER HEIL, nabij de Leek.

OP WOENSDAG 11 JANUARIJ 1854

en volgende dagen, telkens des voormiddags **precies te 10 uur,** zullen

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

I. Ruim **300** buitengewoon schoone, zeer zware en lange **BEUKENBOOMEN,** waaronder geschikt voor MOLENSTAMPERS, alsmede voor MOLEN- en STELMAKERS.

II. Eene groote partij bijzonder gladde **ESSCHEN-BOOMEN,** en

III. Eene aanzienlijke partij **EIKEN,** van onderscheidene zwaarte en lengte en deugdzaam Hout.

De Notaris J. J. de BLÉCOURT te Wildervank, zal ten verzoeke van den Heer B. W. CRANSSEN te Wildervank, ten huize van den Verlaatsmeester H. E. SAP te Stadskanaal, gemeente Wildervank, op

Vrijdag 13 Jan. 1854,

DES VOORMIDDAGS TE ELF UUR,

PUBLIEK TE KOOP PRESENTEREN.

1o. De Zuiderkiel **VEEN en ONDERGROND,** met de daarop staande dubbelde **HUT,** te Buinerveen, gemeente Borger, Provincie Drenthe, gelegen, in twee perceelen, te zamen ter grootte volgens het kadaster, van 38 bunders 20 roeden.

2o. De vergraving van een perceel **HOOGVEEN,** gelegen op het achtereind der plaatsen no. 33 en 34 aan het Oosterdiep te Wildervank, ter grootte nagenoeg van 4000 oude roeden of 6 bunders 60 roeden.

J. J. de BLÉCOURT,
Notaris.

J. OOMKENS J.zoon te *Groningen*, heeft bij alle *Drentsche Boekhandelaren* verkrijgbaar gesteld:

DRENTSCHE GESCHIED-, LANDHUISHOUDKUNDIGE en NIJVERHEIDSALMANAK voor het jaar 1854, ... *f* „—30.

De bijval, aan dit Jaarboekje in het afgeloopene jaar ten deel gevallen, heeft den Uitgever aangemoedigd, op den ingeslagenen weg voort te gaan; zeer weinige exemplaren van den eersten jaargang zijn nog te bekomen.

M. D. TEENSTRA, LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK TEN DIENSTE VAN DEN LAND- EN BUITENMAN, ... *f* „—30.

Verder geeft hij uit:

Zakboekje voor dagelijksche aanteekening, Dagboekje voor praktiserende Geneesheeren met zwangerheidskalender en Kantoor-plak-Almanak.

Laatste berigten.

Gedurende 1853 zijn te Assen geboren 167 kinderen, als 93 van het mann. en 74 van het vr. gesl.; er zijn 44 paren gehuwd, en 122 personen overl., als 55 mann. en 63 vrouw.

— Wij vernemen zoo op het oogenblik, dat de weg van hier naar Groningen wederom door den hevigen storm is versperd geworden; men is bezig de sneeuw weder op te ruimen.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 25—31 Dec. Bev.: H. Stoter, geb. Koster, van d.; H. Nijmeijer, geb. Stoter, van z. — Overl.: Gerhardus Snippe, ruim 5 j.; Willem Vos, 5 m.

Coevorden, 25 Dec.—1 Jan. Bov.: J. E. Brunink, geb. Scheerman, van z.

Meppel, 23—30 Dec. Bev.: H. Hoevenberg, geb. Vermeulen, van d.; A. Troost, geb. ter Haar, van d.; A. Weide, geb. Huberts, van d.; J. Lakke, geb. Kroes, van z.; H. S. van den Berg, geb. van Aalst, van z. — Overl.: A. Brandligt, echtgenoot van J. Muggen, 30 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 3 Jan.

Er zijn heden geene marktbrieven afgegeven.

AMSTERDAM, 2 Jan. Roode TARWE iets hooger; Poolsche goed prijshoudend ter consumtie; 128, 129 ℔ bonte Poolsche *f* 495, 500; 126 ℔ Holsteinsche *f* 450; 132 ℔ Kubanka *f* 455. — ROGGE ruim prijshoudend ter consumtie; 123 ℔ Pruissische *f* 362; 121 ℔ nieuwe Odesa *f* 352; 117 ℔ nieuwe Riga *f* 338. — GARST prijshoudend; 111 ℔ Deensche *f* 278; 112 ℔ dito *f* 280. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT prijshoudend: 118 ℔ zwarte Groninger Zand *f* 260 a.Z.; 122 ℔ Oostvriesche *f* 270 bij partij. KOOLZAAD dadelijk £ ½ hooger; op termijn onveranderd; op 9 v. Olie dadelijk £ 72; in Oct. £ 68.50. — LIJNZAAD in een doen; 112 ℔ Odessa *f* 330. — RAAPOLIE dadelijk prijshoudend; op termijn stil; op 6w. *f* 41,50; Vliegend *f* 40,25; dito in de stad *f* 41,25; 1o. Mei *f* 40,75; Sept. *f* 38,25; Oct. en Nov. *f* 38,25, 50; Dec. *f* 38,50. — LIJNOLIE onveranderd; op 6w. *f* 30,50; Vliegend *f* 29,25; 1o. Maart, April en Mei *f* 30. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 38,25; Vliegend *f* 37. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 84 a 86. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 a 14.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand Dec., hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 9.70. Boekweit *f* 6.83. *Coevorden*, Rogge *f* 10.62⁵. Boekweit *f* 7.25. *Hoogeveen*, Rogge *f* 10,50. Boekweit *f* 7.47⁵. *Meppel*, Rogge *f* 10,23⁵. Boekweit *f* 7,20⁵. De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald: *Coevorden* 72 cent. *Hoogeveen* 71 cent. *Meppel* 73 cent.

Assen, 28 Dec. 1853.

222ste **STAATS-LOTERIJ.** TWEEDE KLASSE.

1e Lijst. No. [illegible] en 17306 ieder *f* 1000. Nos. 481, 14297 en 16790 ieder *f* 400. Nos. 7725, 13082 en 13209 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 2 Jan. 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	62¾	*Polen.* Oblig.	4	pct.	82¾
„ „	3	„	76	*Spanje.* Oblig.	1	„	21¼
„ „	4	„	94	Obligatiën	3	„	45⅛
Amort. Synd.	4½	„	94	Binnenl.	3	„	41
Handelm.	4½	„	127¼	Amortisable			
O. I. Leening	4	„	94¼	Bewijz. Coup.			8¹/₁₆
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	101⅝	Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	67
Rusl. Ob. Hope	5	„	106½	„ Metal.	5	„	76⁹/₁₆
Dito 1828/29	5	„	105½	„ „ N.	5	„	92⅛
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	39¹¹/₁₆
Dito 1840	4	„	90⅜	*Belgie*, Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	89	Rothschild	2½	„	50¹³/₁₆
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	
Cert. van dito	6	„	72	„	4		
				Amerika Bank-Act.			4¹/₁₆

Ter BOEK- en COURANTDRUKKERIJ
van M. T. Sz. GRATAMA, te Assen.